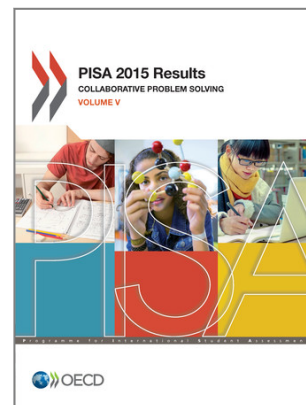


# OECD *Multilingual Summaries* PISA 2015 Results (Volume V) Collaborative Problem Solving

Summary in Slovak



Celý dokument si môžete prečítať na: 10.1787/9789264285521-en

## Výsledky prieskumu PISA z roku 2015 (zväzok V) Spoločné riešenie problémov

*Zhrnutie v slovenčine*

Pracoviská v súčasnosti potrebujú ľudí, ktorí dokážu riešiť problémy v súlade s ostatnými. Spolupráca však pred členov tímu kladie potenciálne problémy. Môže sa stať, že práca nebude rozdelená spravodlivo alebo efektívne a členovia tímu budú možno pracovať na úlohách, na ktoré sa nehodia alebo voči ktorým pociťujú odpor. Medzi členmi tímu môže vzniknúť konflikt, ktorý bráni vzniku tvorivých riešení. Spolupráca je teda sama osebe zručnosťou.

Uskutočnilo sa niekoľko pokusov na posúdenie, ako dobre medzi sebou žiaci spolupracujú. V rámci úplne prvého posúdenia spoločného riešenia problémov sa prieskum PISA z roku 2015 zaoberal nedostatkom medzinárodne porovnateľných údajov v tejto oblasti a krajinám a hospodárstvám umožnil zistiť, ako sú na tom ich študenti vzhľadom na žiakov v iných vzdelávacích systémoch. Na posudzovaní spoločného riešenia problémov sa zúčastnilo približne 52 krajín a hospodárstiev (32 krajín OECD a 20 partnerských krajín a hospodárstiev).

## Čo nám hovoria údaje

### *Výsledky žiakov týkajúce sa spoločného riešenia problémov*

- Žiaci zo Singapuru mali vyššie bodové hodnotenie pri spoločnom riešení problémov než žiaci z ostatných zúčastnených krajín a hospodárstiev a po nich nasledovali žiaci z Japonska.
- V krajinách OECD bolo v priemere 28 % žiakov schopných riešiť iba nekomplikované problémy na spoluprácu, ak vôbec dokázali tieto problémy riešiť. Naproti tomu nízke hodnotenie pri spoločnom riešení problémov v Estónsku, Hongkongu (Čína), Japonsku, Kórei, Macau (Čína) a Singapure dosiahol menej než jeden zo šiestich žiakov.
- V krajinách OECD dosiahol najvyššie hodnotenie pri spoločnom riešení problémov 8 % žiakov, čo znamená, že dokážu udržať povedomie o dynamike skupiny, zabezpečiť, že členovia tímu konajú v súlade s dohodnutými úlohami, riešiť nezhody a konflikty a zároveň určovať efektívne cesty a monitorovať pokrok smerom k riešeniu.
- Výsledky týkajúce sa spoločného riešenia problémov pozitívne súvisia s výsledkami v hlavných predmetoch prieskumu PISA (prírodoveda, čítanie a matematika), vzťah medzi nimi je však slabší než vzťah pozorovaný medzi týmito druhými predmetmi.
- Žiaci z Austrálie, Japonska, Kórei, Nového Zélandu a zo Spojených štátov dosiahli oveľa lepšie výsledky pri spoločnom riešení problémov, než by sa dalo očakávať na základe ich hodnotenia v prírodných vedách, čítaní a matematike.

### *Demografická analýza žiakov a spoločné riešenie problémov*

- Dievčatá dosiahli v spoločnom riešení problémov podstatne lepšie výsledky než chlapci, a to v každej krajine a hospodárstve, ktoré sa zapojili do posudzovania. V priemere dievčatá v krajinách OECD dosiahli o 29 bodov vyššie hodnotenie ako chlapci. Najväčší rozdiel (vyše 40 bodov) sa zistil

v Austrálii, Fínsku, Lotyšsku, na Novom Zélande a vo Švédsku, najmenší rozdiel (menej ako 10 bodov) zas bol v Kolumbii, Kostarike a Peru. To je v rozpore s posúdením individuálneho riešenia problémov v rámci prieskumu PISA z roku 2012, v ktorom chlapci vo všeobecnosti dosiahli lepšie výsledky než dievčatá.

- Výsledky týkajúce sa spoločného riešenia problémov pozitívne súvisia so sociálno-ekonomickým profilom žiakov a škôl, hoci tento vzťah je slabší než súvislosť medzi sociálno-ekonomickým profilom a výsledkami v troch hlavných predmetoch prieskumu PISA.
- Medzi zvýhodnenými a znevýhodnenými žiakmi alebo medzi žiakmi z prísťahovaleckého a neprísťahovaleckého prostredia po zohľadnení výsledkov v prírodných vedách, čítaní a matematike neexistujú nijaké významné rozdiely vo výsledkoch. Dievčatá však po započítaní výsledkov v rámci troch hlavných predmetoch PISA stále dosahujú o 25 bodov vyššie hodnotenie než chlapci.

### *Postoje žiakov voči spolupráci*

- Žiaci v každej krajine a hospodárstve majú vo všeobecnosti pozitívny postoj voči spolupráci. V priemere 85 % žiakov v krajinách OECD súhlasí s vyhláseniami „Som dobrý poslucháč“, „Teším sa z úspechu svojich spolužiakov“, „Beriem ohľady na záujmy druhých“, „Rád uvažujem nad rôznymi hľadiskami“ a „Rád spolupracujem so spolužiakmi“.
- Dievčatá takmer v každej krajine a hospodárstve majú sklon ceniť si vzťahy vyššie než chlapci, čo znamená, že dievčatá častejšie než chlapci súhlasia s tým, že sú dobré poslucháčky, že sa tešia z úspechu spolužiakov, berú ohľady na záujmy druhých a radi uvažujú nad rôznymi hľadiskami.
- Chlapci z väčšiny krajín a hospodárstiev si zvyknú ceniť viac tímovú prácu než dievčatá, čo znamená, že chlapci častejšie než dievčatá súhlasia s tým, že uprednostňujú prácu v tíme na rozdiel od samostatnej práce, domnievajú sa, že tímy sa lepšie rozhodujú než jednotlivci, domnievajú sa, že tímová práca zvyšuje ich vlastnú efektivitu a radi spolupracujú so spolužiakmi.
- Zvýhodnení žiaci v takmer každej krajine a hospodárstve majú sklon ceniť si viac vzťahy než znevýhodnení žiaci, kým znevýhodnení žiaci vo väčšine krajín a hospodárstiev si vyššie cení tímovú prácu než zvýhodnení žiaci.
- Po zohľadnení výsledkov z troch hlavných predmetov prieskumu PISA, pohlavia a sociálno-ekonomického postavenia vyplýva, že čím viac si žiaci cenia vzťahy, tým lepšie výsledky dosahujú pri spoločnom riešení problémov. Podobný vzťah sa pozoroval, čím viac si žiaci cenili tímovú prácu.

### *Žiacke aktivity, školská prax a postupy spolupráce*

- Postoje voči spolupráci sú vo všeobecnosti kladnejšie, ak sa žiaci viac zapájajú do pohybových aktivít alebo sa majú za týždeň viac hodín telesnej výchovy.
- Po zohľadnení výsledkov z troch hlavných predmetov prieskumu PISA, pohlavia a sociálno-ekonomického profilu žiakov a škôl dosahujú žiaci z krajín OECD, ktorí po škole hrajú videohry, v priemere o niečo horšie hodnotenie pri spoločnom riešení problémov než žiaci, ktorí videohry nehrajú. Žiaci, ktorí však po škole majú prístup na internet a používajú siete na komunikáciu a sociálne siete, dosiahli o niečo lepšie hodnotenie než ostatní žiaci.
- Žiaci, ktorí pracujú v domácnosti alebo sa starajú o iných členov rodiny, hodnotia tímovú prácu aj vzťahy vyššie než ostatní žiaci a rovnako sú na tom aj žiaci, ktorí sa po škole stretávajú s priateľmi alebo sa s nimi rozprávajú cez telefón.

### *Kolaboratívne školy*

- V krajinách OECD žiaci, ktorí v prieskume uviedli, že sa necítia ohrozovaní ďalšími žiakmi, dosahujú v priemere o 18 bodov vyššie hodnotenie pri spoločnom riešení problémov než žiaci, ktorí uviedli, že sa cítia ohrozovaní aspoň niekoľkokrát za rok. Žiaci takisto dosahujú o 11 bodov vyššie hodnotenie za každé desaťpercentné zvýšenie počtu spolužiakov, ktorí uviedli, že sa necítia ohrozovaní ostatnými žiakmi.
- Žiaci dosiahli vyššie hodnotenie pri spoločnom riešení problémov, keď oni alebo ich spolužiaci uviedli, že učitelia pristupujú k žiakom spravodlivo, a to aj po zohľadnení ich výsledkov v prírodných vedách, čítaní a matematike.

## Čo vyplýva z výsledkov prieskumu PISA pre politiku

Vzdelávacie systémy by mohli žiakom pomôcť rozvíjať ich zručnosti týkajúce sa spolupráce. Napríklad telesná výchova poskytuje veľa prirodzených príležitostí na začlenenie činností týkajúcich sa spolupráce a na rozvoj sociálnych zručností a postojov voči spolupráci. Z výsledkov takisto vyplýva, že rozmanitosť v triede sa spája s lepšími zručnosťami týkajúcimi sa spolupráce.

Z tejto správy takisto vyplýva, že podpora rozvoja kladných vzťahov na škole môže prospievať zručnostiam žiakov potrebným na spoločné riešenie problémov a ich postojom voči spolupráci, najmä ak sa tieto vzťahy týkajú priamo žiakov. Školy môžu organizovať sociálne aktivity na podporu rozvoja konštruktívnych vzťahov a vzťahu ku škole, poskytovať odbornú prípravu pre učiteľov o riadení triedy a prijať prístup pre celú školu na predchádzanie a riešenie šikanovania na školách. Pomôcť môžu aj rodičia, pretože spolupráca sa začína doma.

© OECD

**Toto zhrnutie nie je úradným prekladom OECD.**

Rozmnožovanie tohto zhrnutia je povolené iba za predpokladu, že bude uvedené autorské právo OECD a názov originálnej publikácie.

**Viacjazyčné zhrnutia sú preloženými výňatkami z publikácií OECD, pôvodne uverejnených v anglickom a francúzskom jazyku.**



**Kompletnú anglickú verziu si môžete prečítať v online knižnici OECD iLibrary!!**

© OECD (2017), *PISA 2015 Results (Volume V): Collaborative Problem Solving*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264285521-en